

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक सेनिवे-१०८६/सीआर २३८/सेवा-४

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १४ मे १९८७

शासन निर्णय

उच्च न्यायालयाने १९८५ च्या रिट पिटीशन क्रमांक २६९५ मध्ये ३० जुलै १९८६ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या संदर्भात सेवानिवृत्त शासकीय कर्मचाऱ्यांना निवृत्तिवेतन मिळण्यास जर विलंब लागला तर त्यावर व्याज देण्याचा प्रश्न शासनाच्या काही काळ विचाराधीन होता. शासनाने असा निर्णय घेतला आहे की, शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या निवृत्तिनंतर त्यांना निवृत्तिवेतनाच्या रकमेचे प्रदान करण्यास सहा महिन्यांपेक्षा जास्त विलंब लागल्यास अशा निवृत्तिवेतनावर सहा महिने पूर्ण झाल्यानंतर येणाऱ्या महिन्याच्या एक तारखेपासून दरवर्षी १० टक्के या दराने व्याज देण्यात यावे.

२. निवृत्त शासकीय कर्मचाऱ्याला निवृत्तिनंतर ताबडतोब निवृत्तिवेतन देणे शक्य नसेल तर कार्यालय प्रमुखाने अशा कर्मचाऱ्याला महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ च्या नियम १२६ प्रमाणे निवृत्तिच्या तारखेपासून सहा महिन्यांपर्यंत १०० टक्के तात्पुरते निवृत्तिवेतन मंजूर करणे आवश्यक आहे. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र. सेनिवे-१०८५/२०३७-ब/८५/सेवा-४, दिनांक २९ जुलै १९८६ प्रमाणे हा अवधि लेखापरीक्षकांच्या सल्ल्याने कार्यालय प्रमुखास आणखी सहा महिन्यांपर्यंत वाढविता येतो. म्हणून त्यानुसार ज्या कालावधीकरिता सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यास तात्पुरते निवृत्तिवेतन देण्यात आले असेल त्या कालावधीकरिता व्याज दिले जाणार नाही. मात्र अशा प्रकरणी जेथे तात्पुरते निवृत्तिवेतन देणे बंद करण्यात आले असेल, परंतु अंतिम निवृत्तिवेतन मात्र चालू करण्यात आले नसेल अशा अपवादात्मक प्रकरणी तात्पुरत्या निवृत्तिवेतनाचा कालावधी ज्या महिन्यात संपला, त्यानंतर सहा महिन्यांचा कालावधी संपल्यानंतर येणाऱ्या महिन्याच्या एक तारखेपासून व्याज देण्यात यावे.

३. जेथे निवृत्तिवेतनाच्या प्रदानास प्रशासनिक चुकीमुळे किंवा संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या नियंत्रणाबाहेरील कारणांमुळे विलंब झाला असे स्पष्टपणे प्रस्थापित झाले असेल, अशाच प्रकरणी व्याज देण्यात येईल. व्याज प्रदानाच्या प्रत्येक प्रकरणांवर संबंधित प्रशासकीय विभाग, वित्त विभागाच्या सल्ल्याने विचार करील व त्यावर शासनाची मंजूरी घेऊन व्याजाचे प्रदान प्राधिकृत करील. व्याज द्यावयाचे आहे अशा सर्वच प्रकरणांत विलंबासंबंधीची जबाबदारी निश्चित करण्यासाठी कार्यवाही करण्यात यावी व त्यास जबाबदार असणाऱ्या कर्मचाऱ्याकडून/कर्मचाऱ्यांकडून (अधिकारी धरून) सदर व्याजाची रक्कम वसूल करण्यात यावी.

४. विलंबासंबंधीची जबाबदारी निश्चित करणे सुकर व्हावे म्हणून प्रत्येक कार्यालयात निवृत्तिवेतनाची प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी हे काम ठराविक कर्मचाऱ्यास/कर्मचाऱ्यांना नेमून देण्यात यावे. निवृत्तिवेतनाची प्रकरणे ठरलेल्या मुदतीत अंतिम करण्यासाठी व अगदी अपवादात्मक प्रकरणी तसे करणे शक्य नसेल तर तात्पुरते निवृत्तिवेतन मंजूर करण्यासाठी शासनाने महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ च्या नियम १२० ते १२६ मध्ये तपशीलवार वेळापत्रक नेमून दिलेले आहे. हे वेळापत्रक या कर्मचाऱ्यांकडून प्रत्येक प्रकरणी पाठले जाते याची खात्री करून घेण्यासाठी प्रत्येक कार्यालयात एक ठराविक अधिकारी निश्चित करण्यात यावा व त्या कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांच्या निवृत्तिवेतनाच्या प्रकरणासंबंधात त्या अधिकाऱ्याला जबाबदार धरण्यात यावे. तसेच अपरिहार्य अशा प्रशासकीय कारणांसाठी जेथे निवृत्तिवेतनावर व्याज देण्याचा प्रश्न उपस्थित होईल त्या प्रकरणांना कार्यालय प्रमुखांनी सर्वप्राथम्य द्यावे व आपल्या शिफारशीसह ती योग्य त्या कार्यवाहीसाठी प्रशासकीय विभागांना विनाविलंब पाठविण्याची त्यांनी काळजी घ्यावी.

५. सेवानिवृत्तिनंतर वेतनात झालेल्या वाढीमुळे किंवा शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तिच्या तारखेपूर्वीच्या दिनांकापासून महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मध्ये शिथिलीकरण झाल्यामुळे, देय होणाऱ्या निवृत्तिवेतनाच्या थकबाकीच्या रकमेवर या शासन निर्णयात अंतर्भूत असलेल्या व्याजाच्या तरतुदी लागू होणार नाहीत.

६. हे आदेश १ ऑगस्ट १९८६ पासून अंमलात येतील. जे शासकीय कर्मचारी या तारखेच्या पूर्वी सेवानिवृत्त झाले असतील, त्यांच्या प्रकरणी हे आदेश निर्गमित होण्याच्या तारखेस जर निवृत्तिवेतनाचे प्रदान करण्यात आले नसेल व त्यांच्या सेवानिवृत्तिच्या तारखेपासून ते प्रदान करण्यास सहा महिन्यांपेक्षा जास्त विलंब लागला असेल अशाच प्रकरणी व्याज लागू होईल. मात्र अशा प्रकरणात १ ऑगस्ट १९८६ किंवा सेवानिवृत्तिच्या तारखेपासून सहा महिने पूर्ण झाल्यानंतर येणाऱ्या महिन्याची एक तारीख, यापैकी जी नंतरची तारीख असेल, त्या तारखेपासून व्याज प्रदान करण्यात येईल.

७. महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मधील संबंधित नियमास आवश्यक ती सुधारणा स्वतंत्रपणे करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नरेंद्र कर्णिक,
शासनाचे उप सचिव,
वित्त विभाग.

प्रत रचाना—

भारत सरकारचे सचिव, वित्त मंत्रालय, नवी दिल्ली,
महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई,
महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर,
महालेखापाल-१ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई,
महालेखापाल-२ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर,
संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई,
राज्यपालांचे सचिव,
मुख्य मंत्र्यांचे सचिव,
सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक,
मंत्रालयातील सर्व विभाग,
मंत्रालयाच्या सर्व विभागांखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
*प्रबंधक, मूळ न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
*प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
*सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
*सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
*प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, वाशी, नवी मुंबई,
उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक/अमरावती,
विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपनिकस रोड, नवी दिल्ली,
जनसंपर्क अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी/मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
वित्त विभागातील सर्व कार्यासने,
निवड फाईल, कार्यासन सेवा-४.

*पत्राद्वारे.

१९८७ चा क्रमांक